

Department
of Health

Wczesna pomoc ma znaczenie!

Program Wczesnej Interwencji (Early Intervention Program)

To Ty najlepiej znasz swoje dziecko. Zastanawiasz się, czy Twój maluch prawidłowo się bawi, uczy, zachowuje, porusza lub mówi? Wczesna pomoc może tu mieć ogromne znaczenie! Skorzystaj z Programu Wczesnej Interwencji Stanu Nowy Jork.

Jaka pomoc jest dostępna?

W ramach Programu Wczesnej Interwencji Stanu Nowy Jork spełniające kryteria niemowlęta i dzieci poniżej trzeciego roku życia, u których występują zaburzenia rozwoju, mogą liczyć na specjalne usługi. Możesz zgłosić swoje dziecko do oceny pod kątem uczestnictwa w tym programie. Jeśli dziecko spełnia kryteria, warto skorzystać z lokalnego programu, aby uzyskać przydatne usługi. Rodziny nie ponoszą żadnych kosztów.

Dostępne są m.in. następujące usługi:

- Terapia logopedyczna, fizyczna i zajęciowa
- Kształcenie specjalne
- Usługi w zakresie audiologii (słuchu) i wzroku
- Wsparcie rodziny (praca socjalna, grupy, szkolenia)

Które dzieci potrzebują wczesnej pomocy?

Każde dziecko poniżej trzeciego roku życia, które nie rozwija się tak jak inne dzieci z powodu opóźnienia rozwojowego lub niepełnosprawności, może potrzebować pomocy.

Jeśli u dziecka występuje jedno z poniższych zaburzeń, może ono kwalifikować się do wczesnej interwencji:

Opóźnienie rozwojowe:

Opóźnienie rozwojowe oznacza, że dziecko jest opóźnione w pewnym obszarze rozwoju, takim jak wzrost, uczenie się, myślenie lub komunikacja.

Niepełnosprawność:

Niepełnosprawność oznacza, że u dziecka zdiagnozowano dolegliwość fizyczną lub psychiczną, która wpływa na jego rozwój.

Usługi w ramach Programu Wczesnej Interwencji Stanu Nowy Jork mogą być świadczone w domu, w placówce opieki nad dziećmi lub w dowolnym miejscu, w którym dziecko spędza dzień.

Korzyści dla Ciebie i Twojej rodziny:

- Wspieranie i działanie na rzecz rozwoju Twojego dziecka
- Umożliwienie dziecku udziału w aktywnościach rodzinnych i społecznych

Aby sprawdzić, czy Twój maluch może potrzebować dodatkowej pomocy, zapoznaj się z sekcją „**Rozwój dziecka – lista kontrolna**”. Jeśli masz obawy dotyczące rozwoju swojego dziecka, postaraj się jak najszybciej uzyskać pomoc!

Rozwój dziecka – lista kontrolna

Umiejętności, które powinny opanować dzieci w określonym wieku, są nazywane kamieniami milowymi w rozwoju dziecka. Oto lista umiejętności, którymi posługuje się większość dzieci, według wieku:

Kamienie milowe w wieku 2 miesięcy

- Dziecko uspokaja się, gdy się do niego mówi lub bierze je na ręce
- Dziecko patrzy na Twoją twarz
- Dziecko się uśmiecha, gdy do niego mówisz lub się uśmiechasz
- Dziecko wydaje dźwięki inne niż płacz
- Dziecko reaguje na głośne dźwięki
- Dziecko podąża wzrokiem za Twoimi ruchami
- Dziecko przez kilka sekund przygląda się zabawce
- Dziecko podtrzymuje głowę, gdy leży na brzuchu
- Dziecko porusza obiema rękami i nogami
- Dziecko otwiera i zamyka dłoń

Kamienie milowe w wieku 4 miesięcy

- Dziecko chichocze (ale nie śmieje się jeszcze w pełni), gdy próbujesz je rozśmieszyć
- Dziecko patrzy na Ciebie, porusza się lub wydaje dźwięki, aby przyciągnąć lub utrzymać Twoją uwagę
- Dziecko wydaje dźwięki: „oooo”, „aaaa” itp. (gaworzenie)
- Dziecko odwraca głowę w kierunku Twojego głosu
- Dziecko wydaje piskliwe dźwięki
- Gdy dziecko jest głodne, otwiera usta na widok piersi lub butelki
- Dziecko z zainteresowaniem przygląda się swoim dłoniom
- Dziecko przewraca się z brzucha na plecy
- Gdy trzymasz dziecko na rękach, potrafi ono utrzymać głowę stabilnie bez podparcia
- Dziecko potrafi trzymać włożoną w dłoń zabawkę

Kamienie milowe w wieku 6 miesięcy

- Dziecko rozpoznaje znajome osoby
- Dziecko lubi się przeglądać w lustrze
- Dziecko odwraca się w kierunku źródła normalnego dźwięku
- Dziecko wystawia język i dmucha
- Dziecko naśladuje wydawane przez Ciebie dźwięki
- Dziecko uderza małymi przedmiotami o powierzchnię
- Dziecko sięga po wybraną zabawkę
- Dziecko pokazuje, że już się najadło, zamykając usta
- Dziecko przewraca się z pleców na brzuch
- Dziecko potrafi przez krótki czas siedzieć bez podparcia
- Dziecko podnosi małe przedmioty całą dłońią
- Dziecko przekłada zabawkę z jednej ręki do drugiej

Kamienie milowe w wieku 9 miesięcy

- Dziecko potrafi okazywać emocje twarzą (zadowolenie, smutek, złość, zaskoczenie itp.)
- Dziecko reaguje, gdy się oddalasz (patrzy, wyciąga ręce lub płacze)
- Dziecko patrzy, gdy usłyszysz swoje imię
- Dziecko rozgląda się dookoła, gdy słyszy pytanie: „Gdzie jest kocyk?” itp.
- Dziecko wydaje różne dźwięki, np.: „mamamama” czy „bababababa”
- Dziecko szuka przedmiotów, które wypadły poza zasięg wzroku (łyżka, zabawka itd.)
- Dziecko bawi się w „a kuku”, radosne płasanie itd.
- Dziecko czołga się na rękach i kolanach
- Dziecko potrafi siedzieć bez podparcia
- Dziecko potrafi przechodzić z pozycji siedzącej do stojącej
- Dziecko celowo upuszcza przedmioty
- Dziecko palcami zgarnia jedzenie do siebie

Kamienie milowe w wieku 12 miesięcy

- Dziecko rozumie znaczenie słowa „nie” (zatrzymuje się na chwilę lub przestaje coś robić, gdy je wypowiedzisz)
- Dziecko macha na pożegnanie
- Dziecko wykonuje polecenia wspomagane gestami (np. wskazanie czegoś i powiedzenie „Daj mi (przedmiot)”)
- Dziecko nazywa rodzica „mama”, „dada” lub innym specjalnym imieniem
- Dziecko potrafi wkładać przedmioty do pojemnika (np. klocek do kubka)
- Gdy dziecko widzi, że coś przed nim chowasz, stara się to znaleźć (np. zabawkę pod kocem)
- Dziecko potrafi stać bez podparcia
- Dziecko chodzi, przytrzymując się mebli (przemieszcza się)
- Dziecko podnosi jedzenie i je zjada
- Dziecko podnosi małe przedmioty między palcem wskazującym i kciukiem

Kamienie milowe w wieku 15 miesięcy

- Podczas zabawy dziecko naśladowuje inne dzieci (np. gdy inne dziecko wyjmie zabawkę z pudełka, robi to samo)
- Dziecko pije z kubka bez pokrywki, chociaż czasami rozlewa
- Dziecko okazuje Ci czułość (przytula, obejmuje, całuje itp.)
- Dziecko wskazuje, żeby o coś poprosić lub uzyskać pomoc
- Dziecko używa 3 słów, które nie są imionami
- Dziecko próbuje używać przedmiotów zgodnie z ich przeznaczeniem (np. telefonu, kubka lub książki)
- Dziecko rozgląda się, gdy mówisz: „Gdzie jest piłka?”, „Gdzie jest kocyk?” itp.
- Dziecko wspina się po schodach
- Dziecko robi przysiad, żeby coś podnieść
- Dziecko wkłada jedzenie do ust palcami

Kamienie milowe w wieku 18 miesięcy

- Dziecko oddala się od Ciebie, ale sprawdza, czy jesteś w pobliżu
- Dziecko wskazuje, żeby pokazać Ci coś ciekawego
- Podczas ubierania dziecko pomaga Ci, wkładając ramię w rękaw lub podnosząc stopę
- Dziecko potrafi wskazać 2 części ciała
- Dziecko potrafi nazwać co najmniej 5 znanych przedmiotów
- Gdy wykonujesz obowiązki domowe (np. zamiatasz), dziecko Cię naśladuje
- Dziecko wykonuje proste czynności, bawiąc się zabawkami (np. popycha samochodzik)
- Dziecko potrafi rzucać piłeczką w pozycji stojącej
- Dziecko wchodzi po schodach, stawiając 2 stopy na każdym stopniu i trzymając kogoś za rękę
- Dziecko chodzi do tyłu
- Dziecko stara się używać łyżki
- Dziecko próbuje rysować (bazgrze)
- Dziecko wykonuje proste polecenia bez wspomagania gestami (np. gdy powiesz „Daj mi to”, poda Ci zabawkę)

Kamienie milowe w wieku 24 miesięcy

- Dziecko zauważa krzywdę lub zdenerwowanie u innych osób (np. zatrzymuje się lub jest smutne, gdy ktoś płacze)
- Gdy dziecko znajduje się w nowej sytuacji, sprawdza, jak zareagować, patrząc na Twoją twarz
- Dziecko bawi się razem z innymi dziećmi
- Dziecko potrafi budować wypowiedzi składające się z co najmniej dwóch słów (np. „Jeszcze mleka”)
- Dziecko próbuje używać przełączników, pokręteł i przycisków na zabawkach
- Dziecko bawi się więcej niż jedną zabawką naraz (np. kładzie zabawkowe jedzenie na zabawkowym talerzu, czyli łączy zabawki)
- Dziecko biega
- Dziecko potrafi wejść (nie wspinać się) na kilkustopniowe schody – z pomocą lub bez pomocy
- Dziecko potrafi kopnąć piłkę
- Dziecko je łyżką

Kamienie milowe w wieku 30 miesięcy

- Dziecko używa przedmiotów „na niby” (np. udaje, że karmi lalkę klockiem)
- Dziecko samodzielnie zdejmuje niektóre ubrania (np. luźne spodnie lub rozpiętą kurtkę)
- Dziecko potrafi nazywać przedmioty i postacie w książce (gdy je wskazujesz i pytasz: „Co to jest?”)
- Dziecko potrafi budować wypowiedzi składające się z dwóch słów i dłuższe (np. „Piesek biegnie”)
- Dziecko potrafi rozpoznać i wskazać co najmniej jeden kolor (np. gdy zapytasz „Która kredka jest czerwona?”)
- Dziecko potrafi rozwiązywać proste problemy (np. gdy chce czegoś dosięgnąć, staje na stołku)
- Dziecko wykonuje dwuetapowe polecenia (np. „Odłóż zabawkę i zamknij drzwi”)
- Dziecko potrafi dobrze biegać bez upadków
- Dziecko wchodzi po schodach, stawiając najpierw jedną, a potem drugą stopę
- Dziecko obraca przedmioty dłońmi (np. przekręca klamki lub odkręca pokrywki)
- Dziecko je widelcem
- Dziecko chwyta kredkę kciukiem i palcami zamiast pięścią
- Dziecko potrafi wypowiedzieć około 50 słów

Jeśli Twoje dziecko ma problemy z wykonywaniem którychs z powyższych czynności, warto z kimś porozmawiać, żeby mieć pewność, że wszystko jest w porządku.
Wczesna pomoc ma znaczenie!
Skonsultuj się z lekarzem i zadzwoń do lokalnego biura **Programu Wczesnej Interwencji.**

Powyższa lista powstała na podstawie następujących źródeł:

1. The Centers for Disease Control and Prevention. (2023, June 6). CDC's developmental milestones. Zgodnie ze stanem z 6 listopada 2023: <https://www.cdc.gov/ncbddd/actearly/milestones/index.html>
2. Hagan JF, Shaw JS, Duncan PM, eds. Bright Futures: Guidelines for Health Supervision of Infants, Children, and Adolescents [pocket guide]. 4th ed. Elk Grove Village, IL: American Academy of Pediatrics; 2017

Gdzie rodzice mogą uzyskać pomoc?

Aby poprosić o pomoc w związku z rozwojem swojego dziecka, skontaktuj się z biurem Programu Wczesnej Interwencji w hrabstwie, w którym mieszkasz: health.ny.gov/EICounty

Aby uzyskać numer telefonu biura Programu Wczesnej Interwencji w swoim hrabstwie, zadzwoń na całodobową infolinię Zdrowy rozwój (Growing Up Healthy) pod numer 1-800-522-5006 (dotyczy mieszkańców stanu Nowy Jork). W mieście Nowy Jork możesz skorzystać z infolinii 311.

Więcej informacji na temat Programu Wczesnej Interwencji Stanu Nowy Jork można znaleźć na naszej stronie internetowej: health.ny.gov/EIFamilies

E-mail: beipub@health.ny.gov

Telefon: 518-473-7016

**Department
of Health**